सङ्क्षेप रामायणम्

सङ्क्षेप रामायणम्

देवनागरि	भारती
अतः श्रीमद् वाल्मीकि रामायणम् अतः सङ्क्षेप रामायणम्	अतः श्रीमद् वाल्मीकि रामायणम् अतः सङ्क्षेप रामायणम्
तपस्स्वाध्याय निरतं तपस्वी वाग्विदां वरम् । नारदं परिपप्रच्छ वाल्मीकिर्मुनिपुङ्गवम् ॥ १ ॥	तपस्स्वाध्याय निरतं तपस्वी वाग्विदां वरम् । नारदं परिपप्रच्छ वाल्मीकिर्मुनिपुङ्गवम् ॥ १ ॥
कोऽन्वस्मिन्साम्प्रतं लोके गुणवान् कश्च वीर्यवान् । धर्मज्ञश्च कृतज्ञश्च सत्यवाक्यो दृढव्रतः ॥ २ ॥	कोऽन्वस्मिन्साम्प्रतं लोके गुणवान् कश्च वीर्यवान् । धर्मज्ञश्च कृतज्ञश्च सत्यवाक्यो दृढव्रतः ॥ २ ॥
चारित्रेण च को युक्तः सर्वभूतेषु को हितः । विद्वान् कः कः समर्थश्च कश्चैकप्रियदर्शनः ॥ ३ ॥	चारित्रेण च को युक्तः सर्वभूतेषु को हितः । विद्वान् कः कः समर्थश्च कश्चैकप्रियदर्शनः ॥ ३ ॥
आत्मवान् को जितक्रोधो द्युतिमान् कोऽनसूयकः । कस्य बिभ्यति देवाश्च जातरोषस्य सम्युगे ॥ ४ ॥	आत्मवान् को जितक्रोधो द्युतिमान् कोऽनसूयकः । कस्य बिभ्यति देवाश्च जातरोषस्य सम्युगे ॥ ४ ॥
एतदिच्छाम्यहं श्रोतुं परं कौतूहलं हि मे । महर्षे त्वं समर्थोऽसि ज्ञातुमेवंविधं नरम् ॥ ५ ॥	एतदिच्छाम्यहं श्रोतुं परं कौतूहलं हि मे । महर्षे त्वं समर्थोऽसि ज्ञातुमेवंविधं नरम् ॥ ५ ॥
श्रुत्वा चैतत्त्रिलोकज्ञो वाल्मीकेर्नारदो वचः । श्रूयतामिति चामन्त्र्य प्रहृष्टो वाक्यमब्रवीत् ॥ ६ ॥	श्रुत्वा चैतत्त्रिलोकज्ञो वाल्मीकेर्नारदो वचः । श्रूयतामिति चामन्त्र्य प्रहृष्टो वाक्यमब्रवीत् ॥ ६ ॥
बहवो दुर्लभाश्चैव ये त्वया कीर्तिता गुणाः । मुने वक्ष्याम्यहं बुद्ध्वा तैर्युक्तः श्रूयतां नरः ॥ ७ ॥	बहवो दुर्लभाश्चैव ये त्वया कीर्तिता गुणाः । मुने वक्ष्याम्यहं बुद्ध्वा तैर्युक्तः श्रूयतां नरः ॥ ७ ॥
इक्ष्वाकुवंशप्रभवो रामो नाम जनैः श्रुतः । नियतात्मा महावीर्यो द्युतिमान् धृतिमान् वशी ॥ ८ ॥	इक्ष्वाकुवंशप्रभवो रामो नाम जनैः श्रुतः । नियतात्मा महावीर्यो द्युतिमान् धृतिमान् वशी ॥ ८ ॥
इक्ष्वाकुवंशप्रभवो रामो नाम जनैः श्रुतः । नियतात्मा महावीर्यो द्युतिमान् धृतिमान् वशी ॥ ८ ॥	बुद्धिमान् नीतिमान् वाग्मी श्रीमान् शत्रुनिबर्हणः । विपुलांसो महाबाहुः कम्बुग्रीवो महाहनुः ॥ ९ ॥

बुद्धिमान् नीतिमान् वाग्मी श्रीमान् शत्रुनिबर्हणः ।
विपुलांसो महाबाहुः कम्बुग्रीवो महाहनुः ॥ ९ ॥

महोरस्को महेष्वासो गूढजत्रुररिन्दमः ।
आजानुबाहुः सुशिराः सुललाटः सुविक्रमः ॥ १० ॥

समः समविभक्ताङ्गः स्निग्धवर्णः प्रतापवान् ।
पीनवक्षा विशालाक्षो लक्ष्मीवान् शुभलक्षणः ॥ ११ ॥

धर्मज्ञः सत्यसन्धश्च प्रजानां च हिते रतः ।
यशस्वी ज्ञानसम्पन्नः शुचिर्वश्यः समाधिमान् ॥ १२ ॥

प्रजापतिसमः श्रीमान् धाता रिपुनिषूदनः ।
रक्षिता जीवलोकस्य धर्मस्य परिरक्षिता ॥ १३ ॥

रक्षिता स्वस्य धर्मस्य स्वजनस्य च रक्षिता ।
वेदवेदाङ्गतत्त्वज्ञो धनुर्वेदे च निष्ठितः ॥ १४ ॥

सर्वशास्त्रार्थतत्त्वज्ञो स्मृतिमान्प्रतिभानवान् ।
सर्वलोकप्रियः साधुरदीनात्मा विचक्षणः ॥ १५ ॥

सर्वदाभिगतः सद्भिः समुद्र इव सिन्धुभिः ।
आर्यः सर्वसमश्चैव सदैकप्रियदर्शनः ॥ १६ ॥

स च सर्वगुणोपेतः कौसल्यानन्दवर्धनः ।
समुद्र इव गाम्भीर्ये धैर्येण हिमवानिव ॥ १७ ॥

विष्णुना सदृशो वीर्ये सोमवत्प्रियदर्शनः ।
कालाग्निसदृशः क्रोधे क्षमया पृथिवीसमः ॥ १८ ॥

धनदेन समस्त्यागे सत्ये धर्म इवापरः ।
तमेवं गुणसम्पन्नं रामं सत्यपराक्रमम् ॥ १९ ॥

ज्येष्ठं श्रेष्ठगुणैर्युक्तं प्रियं दशरथः सुतम् ।
प्रकृतीनां हितैर्युक्तं प्रकृति प्रिय काम्यया ॥ २० ॥

यौवराज्येन सम्योक्तुमैच्छत्प्रीत्या महीपतिः ।
तस्याभिषेकसम्भारान् दृष्ट्वा भार्याऽथ कैकयी ॥ २१ ॥
पूर्वं दत्तवरा देवी वरमेनमयाचत ।
विवासनं च रामस्य भरतस्याभिषेचनम् ॥ २२ ॥

स सत्यवचनाद्राजा धर्मपाशेन सम्यतः ।
विवासयामास सुतं रामं दशरथः प्रियम् ॥ २३ ॥

स जगाम वनं वीरः प्रतिज्ञामनुपालयन् ।
पितुर्वचननिर्देशात्कैकेय्याः प्रियकारणात् ॥ २४ ॥

तं व्रजन्तं प्रियो भ्राता लक्ष्मणोऽनुजगाम ह ।
स्नेहाद्विनयसम्पन्नः सुमित्रानन्दवर्धनः ॥ २५ ॥

भ्रातरं दयितो भ्रातुः सौभ्रात्रमनुदर्शयन् ।
रामस्य दयिता भार्या नित्यं प्राणसमा हिता ॥ २६ ॥

जनकस्य कुले जाता देवमायेव निर्मिता ।
सर्वलक्षणसम्पन्ना नारीणामुत्तमा वधूः ॥ २७ ॥

सीताप्यनुगता रामं शशिनं रोहिणी यथा ।
पौरैरनुगतो दूरं पित्रा दशरथेन च ॥ २८ ॥

शृङ्गवेरपुरे सूतं गङ्गाकूले व्यसर्जयत् ।
गुहमासाद्य धर्मात्मा निषादाधिपतिं प्रियम् ॥ २९ ॥

गुहेन सहितो रामः लक्ष्मणेन च सीतया ।
ते वनेन वनं गत्वा नदीस्तीर्त्वा बहूदकाः ॥ ३० ॥

चित्रकूटमनुप्राप्य भरद्वाजस्य शासनात् ।
रम्यमावसथं कृत्वा रममाणा वने त्रयः ॥ ३१ ॥

देवगन्धर्वसङ्काशास्तत्र ते न्यवसन्सुखम् ।
चित्रकूटं गते रामे पुत्रशोकातुरस्तथा ॥ ३२ ॥

राजा दशरथः स्वर्गं जगाम विलपन्सुतम् ।
गते तु तस्मिन्भरतो वसिष्ठप्रमुखैर्द्विजैः ॥ ३३ ॥
नियुज्यमानो राज्याय नैच्छद्राज्यं महाबलः ।
स जगाम वनं वीरो रामपादप्रसादकः ॥ ३४ ॥

गत्वा तु स महात्मानं रामं सत्यपराक्रमम् ।
अयाचद्भ्रातरं रामं आर्यभावपुरस्कृतः ॥ ३५ ॥

त्वमेव राजा धर्मज्ञ इति रामं वचोऽब्रवीत् ।
रामोऽपि परमोदारः सुमुखस्सुमहायशाः ॥ ३६ ॥

न चैच्छत्पितुरादेशाद्राज्यं रामो महाबलः ।
पादुके चास्य राज्याय न्यासं दत्वा पुनः पुनः ॥ ३७ ॥

निवर्तयामास ततो भरतं भरताग्रजः ।
स काममनवाप्यैव रामपादावुपस्पृशन् ॥ ३८ ॥

नन्दिग्रामेऽकरोद्राज्यं रामागमनकाङ्क्षया ।
गते तु भरते श्रीमान् सत्यसन्धो जितेन्द्रियः ॥ ३९ ॥

रामस्तु पुनरालक्ष्य नागरस्य जनस्य च ।
तत्रागमनमेकाग्रो दण्डकान्प्रविवेश ह ॥ ४० ॥

प्रविश्य तु महारण्यं रामो राजीवलोचनः ।
विराधं राक्षसं हत्वा शरभङ्गं ददर्श ह ॥ ४१ ॥

सुतीक्ष्णं चाप्यगस्त्यं च अगस्त्यभ्रातरं तथा ।

अगस्त्यवचनाच्चैव जग्राहैन्द्रं शरासनम् ॥ ४२ ॥

खड्गं च परमप्रीतस्तूणी चाक्षयसायकौ ।
वसतस्तस्य रामस्य वने वनचरैः सह ॥ ४३ ॥

ऋषयोऽभ्यागमन्सर्वे वधायासुररक्षसाम् ।
स तेषां प्रतिशुश्राव राक्षसानां तथा वने ॥ ४४ ॥

प्रतिज्ञातश्च रामेण वधः सम्यति रक्षसाम् ।
ऋषीणामग्निकल्पानां दण्डकारण्यवासिनाम् ॥ ४५ ॥
तेन तत्रैव वसता जनस्थाननिवासिनी ।
विरूपिता शूर्पणखा राक्षसी कामरूपिणी ॥ ४६ ॥

ततः शूर्पणखावाक्यादुद्युक्तान्सर्वराक्षसान् ।
खरं त्रिशिरसं चैव दूषणं चैव राक्षसम् ॥ ४७ ॥

निजघान रणे रामस्तेषां चैव पदानुगान् ।
वने तस्मिन्निवसता जनस्थाननिवासिनाम् ॥ ४८ ॥

रक्षसां निहतान्यासन्सहस्राणि चतुर्दश ।
ततो ज्ञातिवधं श्रुत्वा रावणः क्रोधमूर्छितः ॥ ४९ ॥

सहायं वरयामास मारीचं नाम राक्षसम् ।
वार्यमाणः सुबहुशो मारीचेन स रावणः ॥ ५० ॥

न विरोधो बलवता क्षमो रावण तेन ते ।
अनादृत्य तु तद्वाक्यं रावणः कालचोदितः ॥ ५१ ॥

जगाम सहमारीचः तस्याश्रमपदं तदा ।
तेन मायाविना दूरमपवाह्य नृपात्मजौ ॥ ५२ ॥

जहार भार्यां रामस्य गृध्रं हत्वा जटायुषम् ।
गृध्रं च निहतं दृष्ट्वा हृतां श्रुत्वा च मैथिलीम् ॥ ५३ ॥

राघवः शोकसन्तप्तो विललापाकुलेन्द्रियः ।
ततस्तेनैव शोकेन गृध्रं दग्ध्वा जटायुषम् ॥ ५४ ॥

मार्गमाणो वने सीतां राक्षसं सन्ददर्श ह ।
कबन्धं नाम रूपेण विकृतं घोरदर्शनम् ॥ ५५ ॥

तं निहत्य महाबाहुः ददाह स्वर्गतश्च सः ।
स चास्य कथयामास शबरीं धर्मचारिणीम् ॥ ५६ ॥

श्रमणीं धर्मनिपुणामभिगच्छेति राघवम् ।
सोऽभ्यगच्छन्महातेजाः शबरीं शत्रुसूदनः ॥ ५७ ॥
शबर्या पूजितः सम्यग्रामो दशरथात्मजः ।
पम्पातीरे हनुमता सङ्गतो वानरेण ह ॥ ५८ ॥

हनुमद्वचनाच्चैव सुग्रीवेण समागतः ।
सुग्रीवाय च तत्सर्वं शंसद्रामो महाबलः ॥ ५९ ॥

आदितस्तद्यथावृत्तं सीतयाश्च विशेषतः ।
सुग्रीवश्चापि तत्सर्वं श्रुत्वा रामस्य वानरः ॥ ६० ॥

चकार सख्यं रामेण प्रीतश्चैवाग्निसाक्षिकम् ।
ततो वानरराजेन वैरानुकथनं प्रति ॥ ६१ ॥

रामायावेदितं सर्वं प्रणयाद्दुःखितेन च ।
प्रतिज्ञातं च रामेण तदा वालिवधं प्रति ॥ ६२ ॥

वालिनश्च बलं तत्र कथयामास वानरः ।
सुग्रीवः शङ्कितश्चासीन्नित्यं वीर्येण राघवे ॥ ६३ ॥

राघवः प्रत्ययार्थं तु दुन्दुभेः कायमुत्तमम् ।
दर्शयामास सुग्रीवो महापर्वत संनिभम् ॥ ६४ ॥

उत्स्मयित्वा महाबाहुः प्रेक्ष्य चास्थि महाबलः ।
पादाङ्गुष्ठेन चिक्षेप सम्पूर्णं दशयोजनम् ॥ ६५ ॥

बिभेद च पुनः सालान्सप्तैकेन महेषुणा ।
गिरिं रसातलं चैव जनयन् प्रत्ययं तदा ॥ ६६ ॥

ततः प्रीतमनास्तेन विश्वस्तः स महाकपिः ।
किष्किन्धां रामसहितो जगाम च गुहां तदा ॥ ६७ ॥

ततोऽगर्जद्धरिवरः सुग्रीवो हेमपिङ्गलः ।
तेन नादेन महता निर्जगाम हरीश्वरः ॥ ६८ ॥

अनुमान्य तदा तारां सुग्रीवेण समागतः ।
निजघान च तत्रैनं शरेणैकेन राघवः ॥ ६९ ॥
ततः सुग्रीववचनाद्धत्वा वालिनमाहवे ।
सुग्रीवमेव तद्राज्ये राघवः प्रत्यपादयत् ॥ ७० ॥

स च सर्वान्समानीय वानरान्वानरर्षभः ।
दिशः प्रस्थापयामास दिदृक्षुर्जनकात्मजाम् ॥ ७१ ॥

ततो गृध्रस्य वचनात्सम्पातेर्हनुमान्बली ।
शतयोजनविस्तीर्णं पुप्लुवे लवणार्णवम् ॥ ७२ ॥

तत्र लङ्कां समासाद्य पुरीं रावणपालिताम् ।
ददर्श सीतां ध्यायन्तीं अशोकवनिकां गताम् ॥ ७३ ॥

निवेदयित्वाऽभिज्ञानं प्रवृत्तिं निवेद्य च ।
समाश्वास्य च वैदेहीं मर्दयामास तोरणम् ॥ ७४ ॥

पञ्च सेनाग्रगान्हत्वा सप्त मन्त्रिसुतानपि ।
शूरमक्षं च निष्पिष्य ग्रहणं समुपागमत् ॥ ७५ ॥

𑆠𑆠𑆾𑇁𑆓𑆫𑇀𑆘𑆢𑇀𑆣𑆫𑆴𑆮𑆫𑆂 𑆱𑆶𑆓𑇀𑆫𑆵𑆮𑆾 𑆲𑆼𑆩𑆥𑆴𑆕𑇀𑆓𑆬𑆂 𑇅
𑆠𑆼𑆤 𑆤𑆳𑆢𑆼𑆤 𑆩𑆲𑆠𑆳 𑆤𑆴𑆫𑇀𑆘𑆓𑆳𑆩 𑆲𑆫𑆵𑆯𑇀𑆮𑆫𑆂 𑇆 𑇖𑇘 𑇆

𑆃𑆤𑆶𑆩𑆳𑆤𑇀𑆪 𑆠𑆢𑆳 𑆠𑆳𑆫𑆳𑆁 𑆱𑆶𑆓𑇀𑆫𑆵𑆮𑆼𑆟 𑆱𑆩𑆳𑆓𑆠𑆂 𑇅
𑆤𑆴𑆘𑆔𑆳𑆤 𑆖 𑆠𑆠𑇀𑆫𑆽𑆤𑆁 𑆯𑆫𑆼𑆟𑆽𑆑𑆼𑆤 𑆫𑆳𑆔𑆮𑆂 𑇆 𑇖𑇙 𑇆

𑆠𑆠𑆂 𑆱𑆶𑆓𑇀𑆫𑆵𑆮𑆮𑆖𑆤𑆳𑆢𑇀𑆣𑆠𑇀𑆮𑆳 𑆮𑆳𑆬𑆴𑆤𑆩𑆳𑆲𑆮𑆼 𑇅
𑆱𑆶𑆓𑇀𑆫𑆵𑆮𑆩𑆼𑆮 𑆠𑆢𑇀𑆫𑆳𑆘𑇀𑆪𑆼 𑆫𑆳𑆔𑆮𑆂 𑆥𑇀𑆫𑆠𑇀𑆪𑆥𑆳𑆢𑆪𑆠𑇀 𑇆 𑇗𑇐 𑇆

𑆱 𑆖 𑆱𑆫𑇀𑆮𑆳𑆤𑇀𑆱𑆩𑆳𑆤𑆵𑆪 𑆮𑆳𑆤𑆫𑆳𑆤𑇀𑆮𑆳𑆤𑆫𑆫𑇀𑆰𑆨𑆂 𑇅
𑆢𑆴𑆯𑆂 𑆥𑇀𑆫𑆱𑇀𑆡𑆳𑆥𑆪𑆳𑆩𑆳𑆱 𑆢𑆴𑆢𑆸𑆑𑇀𑆰𑆶𑆫𑇀𑆘𑆤𑆑𑆳𑆠𑇀𑆩𑆘𑆳𑆩𑇀 𑇆 𑇗𑇑 𑇆

𑆠𑆠𑆾 𑆓𑆸𑆣𑇀𑆫𑆱𑇀𑆪 𑆮𑆖𑆤𑆳𑆠𑇀𑆱𑆩𑇀𑆥𑆳𑆠𑆼𑆫𑇀𑆲𑆤𑆶𑆩𑆳𑆤𑇀𑆧𑆬𑆵 𑇅
𑆯𑆠𑆪𑆾𑆘𑆤𑆮𑆴𑆱𑇀𑆠𑆵𑆫𑇀𑆟𑆁 𑆥𑆶𑆥𑇀𑆬𑆶𑆮𑆼 𑆬𑆮𑆟𑆳𑆫𑇀𑆟𑆮𑆩𑇀 𑇆 𑇗𑇒 𑇆

𑆠𑆠𑇀𑆫 𑆬𑆕𑇀𑆑𑆳𑆁 𑆱𑆩𑆳𑆱𑆳𑆢𑇀𑆪 𑆥𑆶𑆫𑆵𑆁 𑆫𑆳𑆮𑆟𑆥𑆳𑆬𑆴𑆠𑆳𑆩𑇀 𑇅
𑆢𑆢𑆫𑇀𑆯 𑆱𑆵𑆠𑆳𑆁 𑆣𑇀𑆪𑆳𑆪𑆤𑇀𑆠𑆵𑆁 𑆃𑆯𑆾𑆑𑆮𑆤𑆴𑆑𑆳𑆁 𑆓𑆠𑆳𑆩𑇀 𑇆 𑇗𑇓 𑇆

𑆤𑆴𑆮𑆼𑆢𑆪𑆴𑆠𑇀𑆮𑆳𑇁𑆨𑆴𑆘𑇀𑆚𑆳𑆤𑆁 𑆥𑇀𑆫𑆮𑆸𑆠𑇀𑆠𑆴𑆁 𑆤𑆴𑆮𑆼𑆢𑇀𑆪 𑆖 𑇅
𑆱𑆩𑆳𑆯𑇀𑆮𑆳𑆱𑇀𑆪 𑆖 𑆮𑆽𑆢𑆼𑆲𑆵𑆁 𑆩𑆫𑇀𑆢𑆪𑆳𑆩𑆳𑆱 𑆠𑆾𑆫𑆟𑆩𑇀 𑇆 𑇗𑇔 𑇆

𑆥𑆚𑇀𑆖 𑆱𑆼𑆤𑆳𑆓𑇀𑆫𑆓𑆳𑆤𑇀𑆲𑆠𑇀𑆮𑆳 𑆱𑆥𑇀𑆠 𑆩𑆤𑇀𑆠𑇀𑆫𑆴𑆱𑆶𑆠𑆳𑆤𑆥𑆴 𑇅
𑆯𑆷𑆫𑆩𑆑𑇀𑆰𑆁 𑆖 𑆤𑆴𑆰𑇀𑆥𑆴𑆰𑇀𑆪 𑆓𑇀𑆫𑆲𑆟𑆁 𑆱𑆩𑆶𑆥𑆳𑆓𑆩𑆠𑇀 𑇆 𑇗𑇕 𑇆

𑆃𑆱𑇀𑆠𑇀𑆫𑆼𑆟𑆾𑆤𑇀𑆩𑆶𑆑𑇀𑆠𑆩𑆳𑆠𑇀𑆩𑆳𑆤𑆁 𑆘𑇀𑆚𑆳𑆠𑇀𑆮𑆳 𑆥𑆽𑆠𑆳𑆩𑆲𑆳𑆢𑇀𑆮𑆫𑆳𑆠𑇀 𑇅
𑆩𑆫𑇀𑆰𑆪𑆤𑇀𑆫𑆳𑆑𑇀𑆰𑆱𑆳𑆤𑇀𑆮𑆵𑆫𑆾 𑆪𑆤𑇀𑆠𑇀𑆫𑆴𑆟𑆱𑇀𑆠𑆳𑆤𑇀𑆪𑆢𑆸𑆖𑇀𑆗𑆪𑆳 𑇆 𑇗𑇖 𑇆

𑆠𑆠𑆾 𑆢𑆓𑇀𑆣𑇀𑆮𑆳 𑆥𑆶𑆫𑆵𑆁 𑆬𑆕𑇀𑆑𑆳𑆁 𑆉𑆠𑆼 𑆱𑆵𑆠𑆳𑆁 𑆖 𑆩𑆽𑆡𑆴𑆬𑆵𑆩𑇀 𑇅
𑆫𑆳𑆩𑆳𑆪 𑆥𑇀𑆫𑆴𑆪𑆩𑆳𑆒𑇀𑆪𑆳𑆠𑆶𑆁 𑆥𑆶𑆤𑆫𑆳𑆪𑆳𑆤𑇀𑆩𑆲𑆳𑆑𑆥𑆴𑆂 𑇆 𑇗𑇗 𑇆

𑆱𑆾𑇁𑆨𑆴𑆓𑆩𑇀𑆪 𑆩𑆲𑆳𑆠𑇀𑆩𑆳𑆤𑆁 𑆑𑆸𑆠𑇀𑆮𑆳 𑆫𑆳𑆩𑆁 𑆥𑇀𑆫𑆢𑆑𑇀𑆰𑆴𑆟𑆩𑇀 𑇅
𑆤𑇀𑆪𑆮𑆼𑆢𑆪𑆢𑆩𑆼𑆪𑆳𑆠𑇀𑆩𑆳 𑆢𑆸𑆰𑇀𑆛𑆳 𑆱𑆵𑆠𑆼𑆠𑆴 𑆠𑆠𑇀𑆠𑇀𑆮𑆠𑆂 𑇆 𑇗𑇘 𑇆

𑆠𑆠𑆂 𑆱𑆶𑆓𑇀𑆫𑆵𑆮𑆱𑆲𑆴𑆠𑆾 𑆓𑆠𑇀𑆮𑆳 𑆠𑆵𑆫𑆁 𑆩𑆲𑆾𑆢𑆣𑆼𑆂 𑇅
𑆱𑆩𑆶𑆢𑇀𑆫𑆁 𑆑𑇀𑆰𑆾𑆨𑆪𑆳𑆩𑆳𑆱 𑆯𑆫𑆽𑆫𑆳𑆢𑆴𑆠𑇀𑆪𑆱𑆤𑇀𑆤𑆴𑆨𑆽𑆂 𑇆 𑇗𑇙 𑇆

अस्त्रेणोन्मुक्तमात्मानं ज्ञात्वा पैतामहाद्वरात् ।
मर्षयन्राक्षसान्वीरो यन्त्रिणस्तान्यदृच्छया ॥ ७६ ॥

ततो दग्ध्वा पुरीं लङ्कां ऋते सीतां च मैथिलीम् ।
रामाय प्रियमाख्यातुं पुनरायान्महाकपिः ॥ ७७ ॥

सोऽभिगम्य महात्मानं कृत्वा रामं प्रदक्षिणम् ।
न्यवेदयदमेयात्मा दृष्टा सीतेति तत्त्वतः ॥ ७८ ॥

ततः सुग्रीवसहितो गत्वा तीरं महोदधेः ।
समुद्रं क्षोभयामास शरैरादित्यसन्निभैः ॥ ७९ ॥

दर्शयामास चात्मानं समुद्रः सरितां पतिः ।
समुद्रवचनाच्चैव नलं सेतुमकारयत् ॥ ८० ॥

तेन गत्वा पुरीं लङ्कां हत्वा रावणमाहवे ।
रामः सीतामनुप्राप्य परां व्रीडामुपागमत् ॥ ८१ ॥
तामुवाच ततो रामः परुषं जनसंसदि ।
अमृष्यमाणा सा सीता विवेश ज्वलनं सती ॥ ८२ ॥

ततोऽग्निवचनात्सीतां ज्ञात्वा विगतकल्मषाम् ।
कर्मणा तेन महता त्रैलोक्यं सचराचरम् ॥ ८३ ॥

सदेवर्षिगणं तुष्टं राघवस्य महात्मनः ।
बभौ रामः सम्प्रहृष्टः पूजितः सर्वदैवतैः॥ ८४ ॥

अभिषिच्य च लङ्कायां राक्षसेन्द्रं विभीषणम् ।
कृतकृत्यस्तदा रामो विज्वरः प्रमुमोद ह ॥ ८५ ॥

देवताभ्यो वरं प्राप्य समुत्थाप्य च वानरान् ।
अयोध्यां प्रस्थितो रामः पुष्पकेण सुहृद्वृतः ॥ ८६ ॥

भरद्वाजाश्रमं गत्वा रामः सत्यपराक्रमः ।

𑆢𑆫𑇀𑆯𑆪𑆳𑆩𑆳𑆱 𑆖𑆳𑆠𑇀𑆩𑆳𑆤𑆁 𑆱𑆩𑆶𑆢𑇀𑆫𑆂 𑆱𑆫𑆴𑆠𑆳𑆁 𑆥𑆠𑆴𑆂 𑇅
𑆱𑆩𑆶𑆢𑇀𑆫𑆮𑆖𑆤𑆳𑆖𑇀𑆖𑆽𑆮 𑆤𑆬𑆁 𑆱𑆼𑆠𑆶𑆩𑆑𑆳𑆫𑆪𑆠𑇀 𑇆 𑇘𑇐 𑇆

𑆠𑆼𑆤 𑆓𑆠𑇀𑆮𑆳 𑆥𑆶𑆫𑆵𑆁 𑆬𑆕𑇀𑆑𑆳𑆁 𑆲𑆠𑇀𑆮𑆳 𑆫𑆳𑆮𑆟𑆩𑆳𑆲𑆮𑆼 𑇅
𑆫𑆳𑆩𑆂 𑆱𑆵𑆠𑆳𑆩𑆤𑆶𑆥𑇀𑆫𑆳𑆥𑇀𑆪 𑆥𑆫𑆳𑆁 𑆮𑇀𑆫𑆵𑆝𑆳𑆩𑆶𑆥𑆳𑆓𑆩𑆠𑇀 𑇆 𑇘𑇑 𑇆

𑆠𑆳𑆩𑆶𑆮𑆳𑆖 𑆠𑆠𑆾 𑆫𑆳𑆩𑆂 𑆥𑆫𑆶𑆰𑆁 𑆘𑆤𑆱𑆁𑆱𑆢𑆴 𑇅
𑆃𑆩𑆸𑆰𑇀𑆪𑆩𑆳𑆟𑆳 𑆱𑆳 𑆱𑆵𑆠𑆳 𑆮𑆴𑆮𑆼𑆯 𑆘𑇀𑆮𑆬𑆤𑆁 𑆱𑆠𑆵 𑇆 𑇘𑇒 𑇆

𑆠𑆠𑆾𑇁𑆓𑇀𑆤𑆴𑆮𑆖𑆤𑆳𑆠𑇀𑆱𑆵𑆠𑆳𑆁 𑆘𑇀𑆚𑆳𑆠𑇀𑆮𑆳 𑆮𑆴𑆓𑆠𑆑𑆬𑇀𑆩𑆰𑆳𑆩𑇀 𑇅
𑆑𑆫𑇀𑆩𑆟𑆳 𑆠𑆼𑆤 𑆩𑆲𑆠𑆳 𑆠𑇀𑆫𑆽𑆬𑆾𑆑𑇀𑆪𑆁 𑆱𑆖𑆫𑆳𑆖𑆫𑆩𑇀 𑇆 𑇘𑇓 𑇆

𑆱𑆢𑆼𑆮𑆫𑇀𑆰𑆴𑆓𑆟𑆁 𑆠𑆶𑆰𑇀𑆛𑆁 𑆫𑆳𑆔𑆮𑆱𑇀𑆪 𑆩𑆲𑆳𑆠𑇀𑆩𑆤𑆂 𑇅
𑆧𑆨𑆿 𑆫𑆳𑆩𑆂 𑆱𑆩𑇀𑆥𑇀𑆫𑆲𑆸𑆰𑇀𑆛𑆂 𑆥𑆷𑆘𑆴𑆠𑆂 𑆱𑆫𑇀𑆮𑆢𑆽𑆮𑆠𑆽𑆂 𑇆 𑇘𑇔 𑇆

𑆃𑆨𑆴𑆰𑆴𑆖𑇀𑆪 𑆖 𑆬𑆕𑇀𑆑𑆳𑆪𑆳𑆁 𑆫𑆳𑆑𑇀𑆰𑆱𑆼𑆤𑇀𑆢𑇀𑆫𑆁 𑆮𑆴𑆨𑆵𑆰𑆟𑆩𑇀 𑇅
𑆑𑆸𑆠𑆑𑆸𑆠𑇀𑆪𑆱𑇀𑆠𑆢𑆳 𑆫𑆳𑆩𑆾 𑆮𑆴𑆘𑇀𑆮𑆫𑆂 𑆥𑇀𑆫𑆩𑆶𑆩𑆾𑆢 𑆲 𑇆 𑇘𑇕 𑇆

𑆢𑆼𑆮𑆠𑆳𑆨𑇀𑆪𑆾 𑆮𑆫𑆁 𑆥𑇀𑆫𑆳𑆥𑇀𑆪 𑆱𑆩𑆶𑆠𑇀𑆡𑆳𑆥𑇀𑆪 𑆖 𑆮𑆳𑆤𑆫𑆳𑆤𑇀 𑇅
𑆃𑆪𑆾𑆣𑇀𑆪𑆳𑆁 𑆥𑇀𑆫𑆱𑇀𑆡𑆴𑆠𑆾 𑆫𑆳𑆩𑆂 𑆥𑆶𑆰𑇀𑆥𑆑𑆼𑆟 𑆱𑆶𑆲𑆸𑆢𑇀𑆮𑆸𑆠𑆂 𑇆 𑇘𑇖 𑇆

𑆨𑆫𑆢𑇀𑆮𑆳𑆘𑆳𑆯𑇀𑆫𑆩𑆁 𑆓𑆠𑇀𑆮𑆳 𑆫𑆳𑆩𑆂 𑆱𑆠𑇀𑆪𑆥𑆫𑆳𑆑𑇀𑆫𑆩𑆂 𑇅
𑆨𑆫𑆠𑆱𑇀𑆪𑆳𑆤𑇀𑆠𑆴𑆑𑆁 𑆫𑆳𑆩𑆾 𑆲𑆤𑆷𑆩𑆤𑇀𑆠𑆁 𑆮𑇀𑆪𑆱𑆫𑇀𑆘𑆪𑆠𑇀 𑇆 𑇘𑇗 𑇆

𑆥𑆶𑆤𑆫𑆳𑆒𑇀𑆪𑆳𑆪𑆴𑆑𑆳𑆁 𑆘𑆬𑇀𑆥𑆤𑇀𑆱𑆶𑆓𑇀𑆫𑆵𑆮𑆱𑆲𑆴𑆠𑆱𑇀𑆠𑆢𑆳 𑇅
𑆥𑆶𑆰𑇀𑆥𑆑𑆁 𑆠𑆠𑇀𑆱𑆩𑆳𑆫𑆶𑆲𑇀𑆪 𑆤𑆤𑇀𑆢𑆴𑆓𑇀𑆫𑆳𑆩𑆁 𑆪𑆪𑆿 𑆠𑆢𑆳 𑇆 𑇘𑇘 𑇆

𑆤𑆤𑇀𑆢𑆴𑆓𑇀𑆫𑆳𑆩𑆼 𑆘𑆛𑆳𑆁 𑆲𑆴𑆠𑇀𑆮𑆳 𑆨𑇀𑆫𑆳𑆠𑆸𑆨𑆴𑆂 𑆱𑆲𑆴𑆠𑆾𑇁𑆤𑆔𑆂 𑇅
𑆫𑆳𑆩𑆂 𑆱𑆵𑆠𑆳𑆩𑆤𑆶𑆥𑇀𑆫𑆳𑆥𑇀𑆪 𑆫𑆳𑆘𑇀𑆪𑆁 𑆥𑆶𑆤𑆫𑆮𑆳𑆥𑇀𑆠𑆮𑆳𑆤𑇀 𑇆 𑇘𑇙 𑇆

𑆥𑇀𑆫𑆲𑆸𑆰𑇀𑆛𑆩𑆶𑆢𑆴𑆠𑆾 𑆬𑆾𑆑𑆱𑇀𑆠𑆶𑆰𑇀𑆛𑆂 𑆥𑆶𑆰𑇀𑆛𑆂 𑆱𑆶𑆣𑆳𑆫𑇀𑆩𑆴𑆑𑆂 𑇅
𑆤𑆴𑆫𑆳𑆩𑆪𑆾 𑆲𑇀𑆪𑆫𑆾𑆓𑆯𑇀𑆖 𑆢𑆶𑆫𑇀𑆨𑆴𑆑𑇀𑆰𑆨𑆪𑆮𑆫𑇀𑆘𑆴𑆠𑆂 𑇆 𑇙𑇐 𑇆

𑆤 𑆥𑆶𑆠𑇀𑆫𑆩𑆫𑆟𑆁 𑆑𑆴𑆚𑇀𑆖𑆴𑆢𑇀𑆢𑇀𑆫𑆑𑇀𑆰𑇀𑆪𑆤𑇀𑆠𑆴 𑆥𑆶𑆫𑆶𑆰𑆳𑆂 𑆑𑇀𑆮𑆖𑆴𑆠𑇀 𑇅

भरतस्यान्तिके रामो हनूमन्तं व्यसर्जयत् ॥ ८७ ॥

पुनराख्यायिकां जल्पन्सुग्रीवसहितस्तदा ।
पुष्पकं तत्समारुह्य नन्दिग्रामं ययौ तदा ॥ ८८ ॥

नन्दिग्रामे जटां हित्वा भ्रातृभिः सहितोऽनघः ।
रामः सीतामनुप्राप्य राज्यं पुनरवाप्तवान् ॥ ८९ ॥

प्रहृष्टमुदितो लोकस्तुष्टः पुष्टः सुधार्मिकः ।
निरामयो ह्यरोगश्च दुर्भिक्ष भयवर्जितः ॥ ९० ॥

न पुत्रमरणं किञ्चिद्द्रक्ष्यन्ति पुरुषाः क्वचित् ।
नार्यश्चाविधवा नित्यं भविष्यन्ति पतिव्रताः ॥ ९१ ॥

न चाग्निजं भयं किञ्चिन्नाप्सु मज्जन्ति जन्तवः ।
न वातजं भयं किञ्चिन्नापि ज्वरकृतं तथा ॥ ९२ ॥

न चापि क्षुद्भयं तत्र न तस्करभयं तथा ।
नगराणि च राष्ट्राणि धनधान्ययुतानि च ॥ ९३ ॥
नित्यं प्रमुदिताः सर्वे यथा कृतयुगे तथा ।
अश्वमेधशतैरिष्ट्वा तथा बहुसुवर्णकैः ॥ ९४ ॥

गवां कोट्ययुतं दत्वा ब्रह्मलोकं प्रयास्यति ।
असङ्ख्येयं धनं दत्वा ब्राह्मणेभ्यो महायशाः ॥ ९५ ॥

राजवंशान् शतगुणान् स्थापयिष्यति राघवः ।
चातुर्वर्ण्यं च लोकेऽस्मिन् स्वे स्वे धर्मे नियोक्ष्यति ॥ ९६ ॥

दशवर्षसहस्राणि दशवर्षशतानि च ।
रामो राज्यमुपासित्वा ब्रह्मलोकं प्रयास्यति ॥ ९७ ॥

इदं पवित्रं पापघ्नं पुण्यं वेदैश्च सम्मितम् ।
यः पठेद्रामचरितं सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ ९८ ॥

एतदाख्यानमायुष्यं पठन्रामायणं नरः । सपुत्रपौत्रः सगणः प्रेत्य स्वर्गे महीयते ॥ ९९ ॥ पठन् द्विजो वागृषभत्वमीयात् स्यात् क्षत्रियो भूमिपतित्वमीयात् । वणिग्जनः पण्यफलत्वमीयात् जनश्च शूद्रोऽपि महत्त्वमीयात् ॥ १०० ॥ इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये बालकाण्डे श्रीरामायण कथासङ्क्षेपो नाम प्रथमः सर्गः ॥	

~ वीतस्मी ए कुमारः

𑧊𑧓𑦽𑧍𑧠𑧆𑧓 𑦪

𑦮𑧔𑧆𑧑𑧈𑧟

06 – 06 – 2021

೦೬ - ೦೬ - ೨೦೨೧